

CANOL BALKAYA • **Kompartıman**

CANOL BALKAYA Muş'ta doğdu, Ankara'da büyüdü. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümü'nden mezun olduktan sonra eğitimine Hollanda Kraliyet Akademisi'nde devam etti. Ardından New York Institute of Technology'de sinema yüksek lisansı yaptı. Amerika'da özel ve yerel kanallarda çalıştı. Yurtiçinde ve dışında altmışa yakın festival ve karma sergilere konuk sanatçı olarak davet edildi. Ulusal ve uluslararası pek çok sergi yönetti. Birçok yerli ve yabancı uzun metraj film projesinin yapımcı ve koordinatörlüğünü üstlendi. *Kompartıman* yazarın ikinci kitabı.

Ziyaret ettiği her ülkeden, Albert Camus'nün *Yabancı* adlı romanını edinmeyi seviyor. Şu an elinde, farklı dillerden elliye yakın *Yabancı* var.

İletişim Yayınları 2802 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 485

ISBN-13: 978-975-05-2720-3

© 2019 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2019, İstanbul

EDITÖR Duygu Çayırıcıoğlu

KAPAK Suat Aysu

KAPAK FOTOĞRAFI Çetin Kaya

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Nebiye Çavuş

BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11

Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46

CİLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

CANOL BALKAYA

Kompartıman

*Annem Gülüm Balkaya'ya
ve babam Cedi Balkaya'ya...*

*Yüregimin beş köşesine Can'a, Alp'e,
Defne'ye, Beycan'a ve Leyla'ya...*

Musa, gözlerini acıtan beyaz bir ışığa uyanırken uyuşmuş kolunun üzerinde Serap'ın duru çehresiyle karşılaştı. Serap, Musa'nın dirseğiyle omzu arasına başını olanca ağırlığıyla bırakmıştı. Uzun zamandır öylece uyuyor olmalıydılar ki Musa kolunu neredeyse hissetmiyordu. Elinin üzerindeki kateter ile serumun arasındaki ince hortuma kan dolmuştu. Musa önemsemedi. Kımıldamadan, uykudan kaçıp bir düşe sığınmış gibi, kolunun üstündeki güzel çehreyi seyretmeye daldı.

Aklına boyacı Halil geldi. *Sevmek Zamanı*¹ filmi, duvarda asılı duran bir fotoğrafa âşık olan bir adamın hikâyesini anlatıyordu ve o adam, o boş evde, fotoğrafın karşısındaki koltukta oturup, sigarasından derin derin nefesler çekerek o fotoğrafı seyrediyordu.

“Keşke bir sigara da ben içebilsem,” diye düşündü.

Bir nefes dahi yeterdi aslında. Sessizce, gözlerini bile kırpmadan iç çekti. Sonra Maria Puder'i düşündü. Gerçi *Kürk*

1 Başrollerinde Müşfik Kenter ve Sema Özcan'ın rol aldığı 1965 yapımı Metin Erksan filmi.

Mantolu Madonna oydu ama romanın kahramanı Raif onun için bambaşkaydı. Şimdi, Halil ve Raif'i ve onlarla beraber bir görüntünün, bir resmin ya da bir fotoğrafın ne demek olduğunu daha iyi anlıyordu. Aslında, Maria Puder hırçın ve dominant; Halil'in Meral'i ise şımarıktı: "Ben buradayım fotoğrafa ne gerek var," diye tutturmuştu. Serap o ikisi gibi değildi ki. O hep, "biz" derdi. Bu iki kadın kahraman ise hikâyelerinde mesut olamadılar, kendi bedbaht hayatlarıyla yok olup gittiler. Eski Türk filmlerinin anlatımıyla herhalde böyle denirdi.

Ne yazık ki bu hikâyede de bedbaht olacak kişi Serap'tı.

Serap'a ne diyeceğini bilemiyordu. Ondan özür mü dilemeli yoksa ona binlerce kez teşekkür mü etmeliydi? Herkes tamamı da, o mektupta ona ne yazacaktı? Kopya da çekemezdi ki bunun için...

Kimse bilmiyor ya da kimse Musa kadar hissedemiyor yakında öleceğini. Anlatırlardı da anlamazdı, ama doğruymuş. İnsan, ölürlen en son kendisini düşünüyormuş, onu da anladı. Hani şu film şeridinden bahsederler ya. Herhalde biraz daha zamanı var. Madem ani ve beklenmedik bir ölüm değildi, o zaman, niye gözlerinin önünden geçecek filmi de kendi kurgulamasındı ki? Her neyse, nasıl bir film olacağını bilmiyordu. Ama en azından aşksız olmayacak. Aşk olacak, *Sevmek Zamanı* olacak ve *Kürk Mantolu Madonna* olacak.

Serap hafifçe gözlerini kırpmaya başlamıştı. Musa sanki hiç zamanı kalmamış gibi düşüncelerini ve Serap'a söyleyeceklerini kafasının içinde acele ile özetledi, "Ölüyorum Serap. Bunun için özür dilerim senden."

Serap uyanmıştı, ama gözlerini açmadı. Musa'nın onu izlediğini hissedebiliyordu. Sanki bakışları maddeye dönüşmüş ve Serap'ın saçlarında, yüzünde geziniyordu. Serap, o bakışların her kıvrımını duyumsayabiliyordu. Başının altındaki gücünü yitirmiş kol Serap'a bambaşka bir güven veriyordu. Saçı, ensesi terden sırlıslıklam olmasına rağmen göz-

lerini açıp başını kaldırmadı. Musa'yı, daha doğrusu Musa'nın aklından neler geçirdiğini düşündü. Hayal mi kuruyordu acaba ya da ölümü mü düşünüyordu? Yahut ölümün nasıl bir şey olduğunu ya da nasıl geldiğini mi? Musa her şeyi hisseder, biliyordu. Bunu da hissediyor olmalıydı.

Serap duygulandığını, ağlamak üzere olduğunu hissetti. Gözlerinde toplanmaya başlayan bulutları fark etti, biraz sonra yağmur olup yanaklarını ıslatacak olan bulutları. Kıpırdandı, eliyle yüzüne, gözkapaklarına dokundu, bir nebze olsun bulutları dağıttı, sonra gözlerini açtı.

Tahmin ettiği gibi Musa'nın onu seyreden gözleriyle, gözlerindeki hüznle karşılaştı. Serap bunu anladığını hissettirmede Musa'ya ve hemen bir tebessüm yerleştirdi yüzüne. Gözlerini birkaç kez kırpıştırıp "İçim geçmiş," dedi. Musa gülümsedi ve kulağına fısıldar gibi sordu: "İyi uyudun mu?"

Huzurla sarıldı Musa'ya, ardından hafiften doğrulup başını kaldırdı. Başını kaldırırken Musa'nın yüzü ekşidi. Canının yandığı her halinden belli oluyordu. Serap ne olduğunu anlayamadı. Birden Musa'nın elinin üzerindeki kateter ile serum şişesinin arasındaki şeffaf boruda biriken kanı gördü. Panikle yataktan fırladı. Genç kadın bir yandan söylenirken diğer yandan da serumun akmasını sağlamaya çalışıyordu. Onun telaşı Musa'nın yüzündeki acıyı hafifletmişti, hatta bu komik hali onu güldürmeye bile başlamıştı. Borudaki kan dağılıp yerini saydamlığa bırakınca Serap'ın paniği geçti fakat Musa'ya söylenmeye devam ediyordu. "Oradan bir şeyler koy da dinleyelim," dedi Musa aniden, Serap'ın söylenmesinin önüne geçmek ve dikkatini dağıtmak için. Ardından dinlemek istediği cd'yi işaret etti. Serap bir süre elleri belinde Musa'ya baktı, bakışında oğlunun haylazlığına kızan ama anında da yumuşayan bir annenin şefkatini andıran bir hal vardı. Compact disk çaların başına gitti, sevgilisinin işaret ettiği cd'yi alıp cihaza yerleştirdi.

Cd'nin dönme sesinin hemen ardından duyulan içli ve derin bir insan sesiydi. Sonrasında gelen gitar sesini ney tamamladı. Musa gözlerini kapattı, "Bab-ı Estrar"ın² huzur veren ezgisine kapıldı. Sanki, hastane odasından ayrılmış da zamansız mekânsız bir boşlukta salınıyordu. Derinlere gittiği her halinden belliydi. Sesinin en kısık haliyle, buğulu buğulu konuşmaya başladı, müziğin akışına ayak uydurmaya çalışıyor gibiydi.

"Serap, neyi duyuyor musun? Nefesli sazları çok severim, bedenden çıkar çünkü. Ama aralarında en çok neyi severim. Bir kamışın, bir orakla köklerinden ayrıldığını görmüştüm. Meğerse orak onu hayattan söküp aldığında kamış aslında bambaşka bir hayata başlamak üzereymiş... Sonra o benzi sararmış, içi boşaltılmış kamışa bağırları dağlanarak delikler açılmış, başına da başpare eklenirmiş. Başpare, bir neyin nikâhlı eşi gibidir ve bir neye takılan başka neylere takılmaz. O kamışa dokuz boğum yapılır. Aynı insan gibidir. Dokuz ayda dünyaya gelen insanın gırtlığı da dokuz boğumdan oluşur ve insan vücudunda da aynı ney gibi yedi ana nokta vardır. Neyzen üfler, ney söyler. Nefes demek can demektir. Hem insan hem de ney için."

Serap hayranlıkla sevgilisini dinlerken gözü hâlâ serumdaydı. Bu çalan parçayı belki bininci kez dinliyordu. Her seferinde, hem Musa'nın hem de parçanın farklı yönlerini fark edip hüzünleniyordu. Musa da tıpkı keşfetmek gibiydi. Temelinde aynı olsa da başka başka Musa'lar hep mümkündü. Serap, Musa'nın ney ile ilgili anlattıklarından etkilenmişti. Parça bittiğinde, "Sen hiç ney çaldın mı?" diye sordu. Musa gülerken cevap verdi "Sormak istediğin şey hiç ney üfle-yip üflemediğimse, hayır, hiç ney üflemedim." Serap, "Ukala şey," deyip güldü.

2 Birol Yayla ve Şenol Filiz'in, 1995 yılında Kalan Müzik'ten çıkan *Yansımalar* adlı albümünden bir parça.

Musa dingin bir sesle devam etti, “Sanki neyin sesi bana hayattayken ölümün güzelliğini fısıldıyor. Bedenimin boşalıp ruhumun başka bir şekilde nefes olup yeniden hayat bulmasını hatırlatıyor.”

Bu sözler Serap’ın canını sıktı, ekşi bir şeyler yemiş gibi yüzünü buruşturdu, odada volta atmaya başladı. Bitmek üzere olan serumu bahane ederek hemşirelere söylendi.

Musa dayanamayarak, “Hayatım, neden durup dururken gerginleşip kavga başlatmaya çalışıyorsun?” dedi. Serap iyice öfkelenmişti, “Asıl kavgayı çıkarmaya çalışan sensin! Ölümden bahsetmeden hoşlanmadığımı bile bile, ısrarla, konuyu bir şekilde ölüme bağlamaya bayılıyorsun...” Serap’ın sinirden titreyen sesi odanın duvarlarından taşıp koridora ulaşıyordu. Serum torbası, sanki genç kadının gazabına uğramaktan korkmuşçasına büzüştükçe büzüştü. O esnada içeriye Cem girdi. Ortamdaki gerginlik Serap’ın yüzündeki ifadeden anlaşılıyordu.

Cem, neşeli tavriyle, “Ne yaptın da yine bu kızın yüzünü bu hale getirdin?” diye sordu Musa’ya. Musa, Cem’i gördüğü için az biraz neşelenmişti. Ama Serap hâlâ sinirliydi. Hatta Cem’i bile terslemişti bakışlarıyla. Serumunu haber vermek için hemşirelere bakmaya karar verdi. Çantasından cüzdanını aldı, tam kapıdan çıkacaktı ki Cem sulu bir şekilde takıldı Serap’a, “Biz böyle mi yapıyoruz, insan sormaz mı, ‘Siz bir şey ister misiniz?’ diye.” Serap, Cem’in yüzüne bakarak, “Bir şey ister misiniz Cem Bey?” “Hayır, sen gel yeter,” diyerek sırttı Cem.

Serap, Cem’in muzipliği karşısında yumuşar gibi olmuştu ama ciddiyetini ısrarla bozmadı, hiçbir şey demeden kapıdan çıktı. Musa ve Cem’in kahkahalarını odanın dışından bile duyuyordu, yüzü gülümsedi. Tam bu sırada, elinde serumla hemşirenin Musa’nın odasına geldiğini gördü. Çağırmasına gerek kalmamıştı. Başıyla selam verip yanından geçip gitti, asansöre doğru ilerledi.